

Sejmiki przed V Kongresem Krajoznawstwa Polskiego

Od jesieni 1998 r. odbywają się na terenie całej Polski sejmiki przedkongresowe, które stanowią zasadniczą część przygotowań do V Kongresu Krajoznawstwa Polskiego. W 1998 r. odbyły się dwa sejmiki, a od maja do grudnia 1999 r. – trzynaście. Brało w nich udział od 50 do ponad 200 uczestników. Wygłaszane na sejmikach referaty nawiązywały do hasła przewodniego Kongresu: *Krajoznawstwo źródłem tożsamości narodowej*. Autorzy zwracali uwagę na wiele aspektów krajoznawstwa, przybliżali region i jego tradycje, ukazywali odrębności kulturowe. Uczestniczący w sejmikach mogli zapoznać się z regionem, biorąc udział w wycieczkach i spotkaniach w różnych placówkach kulturalnych czy nawet gastronomicznych, serwujących specjały kuchni regionalnej. Mieli okazję po raz kolejny przekonać się, że Polska to ciekawy i różnorodny kraj o bogatej własnej tradycji, w którym też przenikają się zwyczaje wielu kultur.

Organizatorzy Sejmików zainteresowali nimi również władze lokalne: gminne, powiatowe, a nawet wojewódzkie. Wspólne przemyślenia i wnioski z tych spotkań wzbogacą dyskusję kongresową. Pozostaną również w pamięci lokalnych społeczności przypominając o dorobku ojcowizny z jakim znajdziemy się w Europie Ojczyzn.

Poniżej przedstawiam zestawienie, w którym zawarte są tematy, miejsce i organizatorzy sejmików oraz tytuły referatów wraz z nazwiskami ich autorów.

„Imprezy turystyczne jako forma edukacji krajoznawczej społeczeństwa” Łódź – Pabianice – Zgierz, 6–7 listopada 1998 r.

Organizatorzy:

- Oddział Łódzki PTTK im. Jana Czeraszewicza,
- Oddział PTTK im. Kazimierza Staszewskiego w Pabianicach,
- Oddział „Zgierski” PTTK w Zgierzu.

* Tekst przygotowany na podstawie materiałów przesłanych przez organizatorów sejmików.

Referaty:

1. *Odnaki turystyczne elementem podnoszenia wiedzy krajoznawczej* – Edward Jabłoński.
2. *Funkcjonowanie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi* – Marek Kubiak.
3. *Aktywizowanie działań na rzecz zwiększenia uczestnictwa w turystyce krajowej, zwłaszcza dzieci i młodzieży w turystyce aktywnej* – Ryszard Kunce.
4. *Młodzieżowa szkoła turystyki* – Mirosław Ratajski.
5. *Ogólnopolskie turnieje turystyczno-krajoznawcze szkołą kształcenia umiejętności oraz kompetencji turystycznych i krajoznawczych* – Zygmunt Szmidt.
6. *Psychospołeczne aspekty uprawiania turystyki* – Janusz Zdebski.

„Podlasie Naszą Małą Ojczyzną” Siedlce, 20–22 listopada 1998 r.

Organizator:

- Zarząd Oddziału PTTK „Podlasie” w Siedlcach.

Referaty:

1. *90 lat PTK-PTTK* – Anna Kirchner.
2. *Ochrona dziedzictwa archeologicznego na przykładzie grodzisk na terenie województwa siedleckiego oraz najnowsze badania archeologiczne* – Agnieszka Martyniuk.
3. *Dziedzictwo kulturowe – zabytki województwa siedleckiego elementem promocji regionu* – Cezary Ostas.
4. *Podlasie w historii, tradycji i kulturze – sławni ludzie Podlasia* – Tomasz Chłudziński.
5. *Sztuka ludowa na Podlasiu* – Longin Kowalczyk.

„Polska jako teren przenikania kultur” Opole, 14 maja 1999 r.

Organizatorzy:

- Zarząd Główny PTTK,
- Prezydent Miasta Opole,
- Oddział Regionalny PTTK Śląska Opolskiego,
- Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK w Opolu.

Referaty:

1. *Śląsk jako region multikulturowy* – Krzysztof Radosław Mazurski.
2. *Śląsk Opolski – dorzeczcie kultur* – Jan Goczoł.
3. *Polsko-czeskie sąsiedztwo a Śląsk* – Ryszard Gładkiewicz.
4. *Śląskie dziedzictwo wieków we współczesnej perspektywie* – Rainer Sachs.
5. *Tożsamość narodowa a plany życiowe młodzieży z pogranicza czesko-polskiego* – Zenon Jasiński.
6. *Współczesne polsko-czeskie doświadczenia krajoznawcze* – Leon Korc, Henryk Paciej.

**„Krajoznawstwo – pamięć dla przyszłości”
Suwałki, 15–16 maja 1999 r.**

Organizatorzy:

- Oddział PTTK w Suwałkach,
- Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK w Suwałkach.

Referaty:

1. *Jaćwież – pytanie o tożsamość* – Zbigniew Fałtynowicz.
2. *Suwalszczyzna i Podlasie jako teren przenikania kultur. Tradycja i siła kultury pogranicza – wędrowka wzdłuż północno-wschodniej granicy* – Grzegorz Rąkowski.
3. *O historii Ośrodka „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów” w Sejnach* – Krzysztof Czyżewski.
4. *U nas na pograniczu – działalność kulturalna Litwinów na ziemi sejneńskiej* – Jurata Kordowska.
5. *Wigierski Park Narodowy jako przestrzeń kulturowa* – Zdzisław Szkiruć.
6. *Krajoznawstwo – pamięć dla przyszłości* – Zdzisław Luto.

**„PTTK i towarzystwa regionalne w rozwoju regionu”
Wrocław – Trzebnica, 29–30 maja 1999 r.**

Organizatorzy:

- Oddział Wrocławski PTTK,
- Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK we Wrocławiu.

Referaty:

1. *PTTK i tożsamość regionalna* – Bronisław Zathej.
2. *PTTK dla turystycznego rozwoju regionu na przykładzie Oddziału PTTK w Wałbrzychu* – Jan Pisarski.
3. *Towarzystwa regionalne a rozwój regionu* – Anatol Jan Omelaniuk.
4. *Inwentaryzacja krajoznawcza w promocji i informacji turystycznej regionu* – Krzysztof R. Mazurski.
5. *Rozwój komunikacji i dróg we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku* – Andrzej Konarski.

**„Rola i znaczenie przewodnictwa turystycznego w rozwoju kultury polskiej”
Kalisz, 11–13 czerwca 1999 r.**

Organizatorzy:

- Koło Przewodników PTTK im. Adama Chodyńskiego w Kaliszu,
- Komisja Przewodnicka ZG PTTK,
- Wielkopolski Związek Kół Przewodnickich.

Referaty:

1. *Język polski jako narzędzie pracy przewodnika turystycznego* – Jerzy Bralczyk.

2. *Przewodnictwo miejskie na przykładzie Kalisza – najstarszego miasta w Polsce* – Waldemar Pol.
3. *Przewodnictwo turystyczne w Wielkopolsce* – Mirosław Dymaczeński.
4. *Przewodnictwo górskie w Polsce – historia i tradycje* – Adam Chyżewski.
5. *Elementy krajobrazu kulturowego* – Włodzimierz Łęcki.
6. *Krajoznawstwo jako składnik aktywności kulturalnej* – Dzierżymir Jankowski.

„Wiatr od morza”

Gdańsk, 18–20 czerwca 1999 r.

Organizatorzy:

- Regionalny Ośrodek Programowy PTTK w Gdańsku,
- Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK w Gdańsku.

Referaty i komunikaty:

1. *Elementy krajobrazu kulturowego* – Włodzimierz Łęcki.
2. *Gdynia kolebką polskiego krajoznawstwa na Wybrzeżu Gdańskim w latach 1928–1939* – Kazimierz Małkowski.
3. *Walory krajoznawcze środowiska przyrodniczego wybrzeża Zatoki Gdańskiej* – Jerzy Szukalski.
4. *Regionalizm kaszubski w krajoznawstwie* – Józef Borzyszkowski.
5. *Dziedzictwo archeologiczne Gdańska* – Andrzej Zbierski.
6. *Morskie walory krajoznawcze jako produkt promocji regionu pomorskiego* – Włodzimierz Gaworecki.
7. *Zabytki architektury dziedzictwem kulturowym Gdańska* – Janusz Tarnacki.
8. *Pomniki i inne obiekty sztuki Trójmiasta nawiązujące do idei morskich* – Jerzy Grycmacher.
9. *Wybitni ludzie regionu gdańskiego* – Andrzej Januszajtis.
10. *Wydawnictwa krajoznawcze o morzu i wybrzeżu Zatoki Gdańskiej* – Czesław Skonka.
11. *Carillon Gdański* – Mieczysław Michalski.
12. *Muzealnictwo morskie na Wybrzeżu Gdańskim i jego znaczenie dla krajoznawstwa* – Andrzej Kotecki.
13. *Elementy morskie w zorganizowanej działalności krajoznawczej* – Andrzej Tokarski.
14. *Rola „Jantarowych Szlaków” w krzewieniu krajoznawstwa Polski Północnej* – Jerzy Szukalski.
15. *Morskie wyprawy kajakowe* – Andrzej Michalczyk.

„Lubelszczyzna obszar przenikania i koegzystencji kultur”

Lublin, 17–19 września 1999 r.

Organizatorzy:

- Zarząd Oddziału Miejskiego PTTK w Lublinie,
- Porozumienie Oddziałów PTTK Województwa Lubelskiego.

Referaty:

1. *Unia Lubelska Jana Matejki* – Janina Kowalik.
2. *Królewska klątwa na szlaku Jagiellonów między Wawelem a Wilnem* – Zbigniew Święch.
3. *Ze źródeł Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego* – Andrzej Wasilewski.
4. *Lubelszczyzna w życiu i twórczości Józefa Ignacego Kraszewskiego* – Maria Mironowicz-Panek.
5. *Lublin wielokulturowy* – Tadeusz Radzik.
6. *Na szlaku chwały czyli o Unii Lubelskiej 1569 roku* – Adam Andrzej Witusik.

„Rola krajoznawstwa i turystyki w życiu osób niepełnosprawnych i w kształtowaniu społeczeństwa do niepełnosprawności”

Białystok, 24–25 września 1999 r.

Organizatorzy:

- Rada ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych Zarządu Głównego PTTK,
- Regionalny Oddział PTTK w Białymstoku.

Referaty:

1. *Zróżnicowanie kulturowe Podlasia – jako atuty regionu do wykorzystania w krajoznawstwie i turystyce* – Adam Czesław Dobroński.
2. *Krajoznawstwo jako istotna wartość w życiu osób niepełnosprawnych* – Tadeusz Łobożewicz.
3. *Psychospołeczne bariery w życiu osób niepełnosprawnych* – Elżbieta Gawryluk.
4. *Aktywność krajoznawcza i turystyczna jako forma przedłużania procesu rehabilitacji* – Irena Rutkowska.
5. *Przyrodnicze walory wykorzystania piękna krajoznawczych aspektów turystyki* – Krzysztof Wolfram.
6. *Problem udostępniania zabytków osobom niepełnosprawnym na przykładzie województwa podlaskiego* – Antoni Oleksicki.
7. *Potrzeby i zainteresowania wydawnictwami o tematyce turystyczno-krajoznawczej* – Jadwiga Pisanko.

„Ochrona krajobrazu kulturowego wejściem Polski w XXI wiek”

Katowice, 16–17 października 1999 r.

Organizatorzy:

- Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK w Katowicach,
- Regionalna Fundacja Turystyki i Krajoznawstwa PTTK w Katowicach.

Referaty:

1. *Krajoznawstwo krajobrazu* – Wojciech Czech.
2. *Zintegrowana ochrona dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu wejściem Polski w XXI wiek* – Zbigniew Myczkowski.

3. *Ochrona krajobrazu przyrodniczego i kulturowego w badaniach krajoznawców* – Franciszek Midura.
4. *Tożsamość człowieka i przestrzeń* – Renata Mordak.
5. *Krajobraz kulturowy Pienińskiego Parku Narodowego i propozycje jego ochrony* – Andrzej Siwek.
6. *Ochrona krajobrazu przyrodniczego i kulturowego w programie „Zielone Płuca Polski”* – Krzysztof Wolfram.
7. *Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich przykładem przemian krajobrazu na Górnym Śląsku* – Jan Maciej Waga.
8. *Górnośląski Ogród Botaniczny próba ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Górnego Śląska* – Wiesław Włoch.
9. *Systemy krajoznawczo-krajobrazowe Górnego Śląska* – Henryk Stasiński.

**„Umiłowanie tradycji regionalnych
– twórczy wkład Krakowa do życia w zjednoczonej Europie”
Kraków, 17 października 1999 r.**

Organizator:

– Zarząd Oddziału Krakowskiego PTTK.

Referaty:

1. *Dziedzictwo – jedną z funkcji metropolitalnych Krakowa* – Tadeusz Chrzanowski.
2. *Funkcja turystyczna jako czynnik aktywizacji małych miast zabytkowych ziemi krakowskiej u progu XXI w.* – Kazimierz Kuśnierz.
3. *Dziedzictwo a rozwój – dylemat Krakowa?* – Wojciech Kosiński.
4. *Szlakiem świętych i błogosławionych po Krakowie* – Anna Wikońska.

**„Krajoznawstwo jako wartość”
Warszawa, 23 października 1999 r.**

Organizator:

– Oddział Stołeczny PTTK im. Aleksandra Janowskiego.

Referaty:

1. *Krajoznawstwo jako nośnik wartości i wartość – z doświadczeń polskich* – Wanda Skowron.
2. *Krajoznawstwo i stan nauki* – Adam Chyżewski.
3. *Walory turystyczne dziedzictwa kulturowego na Mazowszu* – Franciszek Midura.
4. *Fotografia krajoznawcza jako wartość kulturowa* – Adam Czarnowski.

**„Język wyrazem tożsamości narodowej”
Golub-Dobrzyń, 20 listopada 1999 r.**

Organizatorzy:

- Zarząd Oddziału PTTK w Golubiu-Dobrzyniu,
- Zarząd Główny PTTK.

Referaty:

1. *Znaczenie konkursów krasomówczych dla języka polskiego* – Władysław Sawrycki.
2. *Język w kulturze współczesnej* – Marian Bugajski.
3. *Nie polezie orzeł...* – Danuta Wesołowska.
4. *Piękno języka polskiego* – Marek Wiśniewski.
5. *Aksjologiczne aspekty edukacji szkolnej* – Kazimierz Denek.
6. *Język wyrazem tożsamości narodowej* – Jerzy Markowski.

**„Dziedzictwo kulturowe źródłem krajoznawstwa”
Olsztyn, 21 listopada 1999 r.**

Organizator:

- PTTK – Regionalna Komisja Krajoznawcza Warmii i Mazur w Olsztynie.

Referaty:

1. *Źródło dziedzictwa kulturowego na ziemiach Warmii i Mazur* – Stanisław Achremczyk.
2. *Sztuka gotycka Warmii i Mazur* – Andrzej Rzempoluch.
3. *Najciekawsze wykopaliska archeologiczne Warmii i Mazur w oparciu o badania pracowników Muzeum Warmii i Mazur* – Mirosław J. Hoffmann.

**„Krajoznawstwo wśród młodzieży”
Poznań, 11–12 grudnia 1999 r.**

Organizatorzy:

- Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
- Departament Kultury Fizycznej i Turystyki Województwa Wielkopolskiego.
- Redakcja „Poznaj Swój Kraj” w Warszawie.
- Wielkopolska Korporacja Oddziałów PTTK w Poznaniu.
- Oddział Poznański PTTK im. Bernarda Chrzanowskiego.

Referaty:

1. *Wychowawcze aspekty krajoznawstwa wśród młodzieży* – Kazimierz Denek.
2. *Podyplomowe Studium Kultury i Turystyki UAM w Poznaniu w służbie krajoznawstwa i turystyki* – Urszula Kaczmarek.
3. *Naukowe aspekty ruchu krajoznawczo-turystycznego* – Krzysztof R. Mazurski.
4. *Treści krajoznawcze w programie nauczania zreformowanego systemu nauczania* – Tadeusz Łobożewicz.
5. *80 lat szkolnego ruchu krajoznawczo-turystycznego* – Eugeniusz Piotrowski.
6. *Krajoznawstwo i turystyka w duszpasterstwie dzieci i młodzieży Archidiecezji Poznańskiej* – ks. dr Jacek Hardyś.
7. *Krajoznawstwo – życie czy podróż?* – Pola Kuleczka.
8. *Rola „Poznaj Swój Kraj” w krzewieniu krajoznawstwa wśród młodzieży* – Janusz Sapa.

9. *Krajoznawstwo wśród młodzieży* – Andrzej Gordon.
10. *85 lat krajoznawstwa w Poznaniu* – Marian Chudy.
11. *Krajoznawstwo wśród młodzieży szkół Wielkopolski* – Eugeniusz Kameduła, Zbigniew Szmidt.
12. *Turystyka w nowych uwarunkowaniach województwa wielkopolskiego* – Lech Drożdżyński.

**„Łużyce – bogactwo kultur pogranicza”
Żary, 4–6 lutego 2000 r. (planowany)**

Organizatorzy:

- Oddział PTTK Powiatu Żarskiego w Żarach,
- Stowarzyszenie Promocji Wschodnich Łużyc w Żarach,
- Towarzystwo Studiów Łużyckich w Zielonej Górze.

Referaty:

1. *Dzieje narodu łużyckiego i jego kultury* – Tomasz Jaworski.
2. *Łużyczanie po II wojnie światowej we Wrocławiu i w Polsce* – Krzysztof R. Mazurski.
3. *Tradycyjne budownictwo drewniane na Łużycach* – Mieczysław Trojan.
4. *Symbolika herbów miast łużyckich* – Wojciech Strzyżewski.
5. *Życie wsi żarskiej w XVI–XVIII wieku* – Irena Sochacka.
6. *Łużyckie państwa stanowe jako zjawisko wyjątkowe w dziejach Europy Środkowej* – Widold Piwoński.
7. *Działalność łużycoznawcza PTTK na terenie wschodnich Łużyc* – Mieczysław Wojecki.